

HODNOTIACA SPRÁVA ZA ROK 2025

Vážené priateľky a priatelia,

dovoľte mi, aby som vás oboznámil so správou o činnosti Základnej organizácie Slovenského zväzu včelárov Banská Bystrica za uplynulé obdobie.

Ako tradične, začnem túto správu hodnotením počasia počas uplynulého roka.

Rok 2025 sa v banskobystrickom regióne vyznačoval striedaním teplotných extrémov a neštandardným priebehom sezón. Zažili sme rok s vysokými priemernými teplotami, pričom letá sú čoraz teplejšie, a roky 2023-2025 patrili k najteplejším v histórii.

V januári sa teploty pohybovali okolo bodu mrazu, v polovici mesiaca sa vyskytli aj teplejšie dni s maximami okolo 7 °C, no ranné teploty klesali pod nulu.

Február bol výrazne chladnejší v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Prevládali mrazivé noci niekedy až k -8 °C, počas dňa bola teplota medzi 2 °C až 8 °C.

Marec priniesol postupné otepľovanie, koncom mesiaca boli niekde teploty až do 15 °C.

Apríl nás prekvapil studeným arktickým vzduchom od severu a denná teplota na niektorých miestach nepresiahla 12 °C. Tieto teploty mali výrazný vplyv na včeliu pastvu.

Na začiatku a konci mája boli zaregistrované na najteplejších miestach Slovenska aj tropické hodnoty teploty vzduchu. Medzitým bolo neštandardne dlhé obdobie s výraznými podpriemernými hodnotami teploty vzduchu. Podobne ako v apríli, včely mali menej práce a ohrozená bola aj agátová znáška. Líšilo sa to od miesta k miestu.

Počasia v júni 2025 bolo prevažne letné, s teplými dňami často nad 22 °C, Boli slnečné a teplé dni. Včely mali práce nad hlavu, zvyčajne pojedali donesené zásoby a niekde sa muselo aj kŕmiť. Mnohým znášku zachránila tzv. listnatá medovica z líp.

Júl bol typickým letným mesiacom, prevažne teplý, s teplotami okolo 22 °C a nočnými okolo 10 °C.

August bol charakteristický typickým letným počasím. Niektorí včelári stále váhali s ukončením včelárskeho roku, na zimu sa kŕmilo omnoho skôr ako zvyčajne.

September bol nadpriemerne teplý, matky veselo plodovali ako v sezóne.

Október bol naopak veľmi studený. Začalo sa s liečením, avšak vybiehajúci plod bol aj tak ešte v značnom množstve.

Začiatok novembra priniesol mimoriadne vysoké teploty a matky začali znova plodovať. Takéto počasie nahrávalo tým, ktorí mali izolované matky v celorámikových izolátoroch.

December bol mesiac zrážkovo priemerný s občasným dažďom alebo prehánkami so snehom.

Čo sa týka včelárskeho roka, ten minulý bol z hľadiska znáškových pomerov priemerný až podpriemerný. Výnosy medu boli v mnohých oblastiach len polovičné, miestami až tretinové v porovnaní s predchádzajúcim rokom. V niektorých podhorských a horských oblastiach sa vyskytla výraznejšia medovicová znáška, ktorá síce priniesla výnosy, ale zároveň spôsobila zanosovanie plodísk, čo môže mať negatívny vplyv na zimovanie včelstiev.

Na jar sa prejavili straty včelstiev spôsobené najmä varroázou a pridruženými vírusovými ochoreniami u niektorých včelárov v rozsahu približne do 25 %. Táto situácia viedla viacerých včelárov k zmene spôsobu ošetrovania včelstiev a k využívaniu modernejších metódik liečenia. Pozitívne je, že z pohľadu varroázy vyzerá aktuálna sezóna priaznivejšie ako predchádzajúca a zatiaľ neboli hlásené výrazné úhyny.

Vráťme sa však k zhodnoteniu činnosti výboru našej organizácie za rok 2025.

Výbor pracoval v 9-člennom nezmenenom zložení. Stretnutia výboru sa konali pravidelne a podľa potreby riešiť aktuálne témy.

Úlohy, ktoré sme v roku 2025 riešili:

Zabezpečenie liečiv - liečivá si včelári objednávali prostredníctvom obvodových dôverníkov, pričom nezaradení včelári si objednávky vybavovali priamo s pokladníkom ZO. Všetky zaregistrované objednávky boli zosumarizované, objednané a po naskladnení vydané obvodovým dôverníkom a včelárom.

Objednali sme liečivá v celkovej hodnote 6.165 euro, pričom z dotácií sme dostali 2.751 euro, čo je približne 43% z nákupnej ceny. Dotácie za liečivá boli kompletne vyplatené percentuálnym podielom prostredníctvom obvodových dôverníkov, a individuálnym včelárom boli zaslané prostriedky na ich bankové účty.

Druhou úlohou, bolo „Zabezpečiť Národný program eradikácie moru včelieho plodu“. RVPS Banská Bystrica ako aj ZO SZV Banská Bystrica sa riadila Národným eradikačným programom na mor včelieho plodu v SR pre roky 2024 -2025. V zmysle tohto programu, podmienkou pre kočovanie je vyšetrenie zimného meliva. V našej základnej organizácii si dalo 47 včelárov vyšetriť 49 zmesných vzoriek meliva. V jednom prípade bola vzorka pozitívna, ale vzorka bola odobratá na trvalom stanovišti mimo nášho okresu. Následne príslušná

regionálna veterinárna správa podnikla ďalšie kroky a po dvoch kontrolných vyšetreniach priamo na stanovišti sa nákaza nepotvrdila.

Aktuálna nákazová situácia v pôsobnosti RVPS Banská Bystrica je nasledovná: bolo registrované 1 ohnisko moru včelieho plodu a to v Banskej Bystrici časť Laskomer, ktoré RVPS Banská Bystrica v máji 2025 vyhlásila po splnení opatrení za zaniknuté. Aktívne ohniská moru včelieho plodu v pôsobnosti RVPS Banská Bystrica v roku 2025-2026 sú v katastri obce Poniky a v katastri obce Strelníky.

Národný program eradikácie moru pokračuje aj v tomto roku, po dohode s MVDr. Milanom Cikraiom, budú aj v tomto roku vykonané klinické prehliadky včelstiev na mor včelieho plodu. Prehliadky ako vždy budú vykonávať naši zdravotníci, pričom začiatok prehliadok sa predpokladá na začiatok apríla, avšak toto bude závisieť aj od vývoju počasia. O začatí prehliadok budete všetci dopredu upozornení mailom.

UPOZORŇUJEM, že včelári, ktorí majú svoje včelstvá mimo pôsobnosť našej organizácie, si musia zabezpečiť prehliadky prostredníctvom miestnych zdravotníkov, a fotokópiu prehliadky doručiť osobne alebo emailom tajomníkovi ZO Banská Bystrica.

Ďalšou úlohou bolo zabezpečiť pre našich členov pomoc pri čerpaní dotačných prostriedkov. Dotačné obdobie bolo a stále je rozdelené na 3 obdobia, prvé je august až december, druhé január až marec, tretie apríl až jún. Je nutné pripomenúť, aby včelári, ktorí zrealizovali nákupy kontaktovali tajomníka do 7 dní od nákupu a spolu s ním vyplnili všetky potrebné prílohy.

V podpornom roku 2024/2025 čerpali naši členovia dotáciu na technické a iné pomôcky vo výške 16.384,- euro, čo je o 2.000 euro viac ako v predošlom podpornom roku. Mali sme naplánované 4 prednášky, ktoré boli zrealizované v mesiacoch november 2024 až jún 2025. Navyiac sme navrhli a zorganizovali cyklus prednášok na aktuálne témy daného včelárskeho roka.

Naša organizácia žiadala dotáciu na opeľovacu činnosť za 2061 včelstiev. Suma za rok 2025 bola stanovená vo výške 4,55 eura na včelstvo. Dotácie za opeľovacu činnosť boli včelárom vyplatené na ich bankové účty v januári 2026.

V rámci zákona o centrálnej evidencii včelárov a včelstiev je povinnosťou včelára hlásiť do registra CEHZ všetky zmeny, ktoré na jeho farme nastanú. V prípade, že tieto zmeny včelár nenahlási a nie sú zaznamenané v centrálnej evidencii, vznikajú problémy pri identifikácii a následne aj pri riešení dotácií.

Dôležitou informáciou je, že od 1. 1. 2026 došlo k zmene v registrácii hospodárskych zvierat. Registrácia je už len administratívny úkon a kontrola chovu pred registráciou sa nevykonáva. Chovateľ si vyplňa a zasiela tlačivo do Centrálnej evidencie hospodárskych zvierat sám, pričom už nie je potrebné potvrdenie z regionálnej veterinárnej a potravinovej správy. Registrácia ako aj

všetky zmeny sú momentálne bezplatné. Podrobnosti k novým podmienkam registrácie boli zaslané všetkým našim členom mailovou správou.

Ďalšou úlohou bolo zabezpečiť včelársku nedeľu, ktorá patrí medzi úspešné a každoročne realizované aktivity našej základnej organizácie. V roku 2025 sa konala 24. augusta v priestoroch SOŠ Pod Bánošom. Odbornú prednášku predniesol Ing. Pavel Fiľo. Obľúbenú vedomostnú súťaž, zorganizoval ako vždy priateľ Stanislav MIKA. Termín a miesto konania včelárskej nedele v roku 2026 ešte nie je stanovené, ale po rozhodnutí na výbore vás o tomto budeme včas informovať.

Šiesta úloha – zabezpečenie jesenných prehliadok s vyplňaním ročných hlásení o stanovišti včelstiev. Prehliadky sa vykonali v období august až september 2025. Naši zdravotníci skontrolovali 2027 včelstiev. Ročné hlásenia zohľadňujú aktuálny stav včelstiev k 30. 9. v danom roku a tieto sa každý rok zasielajú do centrálnej evidencie CEHZ. Dôležité je pripomenúť, že z týchto počtov sa následne vypočítavajú členské poplatky na ďalší kalendárny rok.

Posledná úloha v roku 2025 bola zabezpečiť objednávku včelárskych publikácií na rok 2026. Včelári si prostredníctvom mailového formuláru objednali ako časopis Včelár, tak aj iné publikácie z ponuky SZV. Všetky objednávky boli včas objednané a vybavené na sekretariáte SZV.

Na konci roka sme sa zúčastnili regionálneho stretnutia, na ktorom sme boli oboznámení s činnosťou Regionálnej zložky SZV Banskobystrického kraja za obdobie 2025. Regionálna zložka združuje 41 základných organizácií, v ktorých pôsobi 2 853 včelárov, starajúcich sa o 41 737 včelstiev.

V rámci hodnotenia činnosti bolo poukázané na vnútorné problémy niektorých základných organizácií, ktoré súvisia najmä s vysokým priemerným vekom členskej základne a nižším záujmom mladších včelárov o prevzatie funkcií. V dôsledku toho sa niektoré organizácie dostávajú do situácie, keď nemajú obsadené funkcie predsedu ani tajomníka, čo zásadne obmedzuje ich činnosť. Takéto organizácie sú následne organizačne paralyzované, nemajú možnosť pravidelne zvolávať výročné členské schôdze, nedokážu zabezpečiť jednotný postup pri liečení včelstiev a plniť základné povinnosti vyplývajúce z členstva v SZV.

Regionálna zložka SZV sa snaží tento stav aktívne meniť a stabilizovať, a to podporou generačnej výmeny, motivovaním nových funkcionárov a vytváraním podmienok na obnovu riadnej činnosti týchto organizácií.

Vážené priateľky a priatelia,

Naša organizácia evidovala k 1. 3. 2025 232 včelárov s počtom 2.711 včelstiev. Ku dnešnému dňu evidujeme 242 včelárov, s počtom 2.680 včelstiev. Oproti minulému roku došlo síce k nárastu o 10 nových členov ale k zníženiu počtu o 32 včelstiev. Minulý rok sa od nás odhlásili dvaja včelári - Michal Rybár a Viktor Greško, ktorí skončili s chovom včiel vzhľadom na vek.

V rámci 20. ročníka súťaže o najlepšie slovenský med, medovinu a iné produkty sa z našej členskej základne do súťaže prihlásil p. Jozef Martinka, no jeho produkt v silnej konkurencii bohužiaľ nezískal žiadne ocenenie.

Súčasťou činnosti našej základnej organizácie bola aj akcia „Vianočná zbierka medu – Daruj sladké šťastie“, kde v rámci dobrovoľnej zbierky sme vyzbierali 25 medov od našich včelárov. Vyzbierané medy sme odovzdali trom zariadeniam sociálnych služieb v Banskej Bystrici. Chcem pri tejto príležitosti poďakovať tým, ktorí sa do tejto zbierky zapojili. Chceme v tejto aktivite pokračovať aj tento rok a podporiť sociálne slabšiu skupinu obyvateľov.

Milí priatelia, dovoľujem si Vás týmto osloviť a zároveň požiadať o podporu našej činnosti prostredníctvom darovania 2% z Vašej dane z príjmov pre našu Základnú organizáciu, ktorú ako právnická alebo fyzická osoba odvádzate priamo prípadne cez Vášho zamestnávateľa. Tieto 2% nie sú Vaším výdavkom navyše, keďže sa jedná o časti dane, ktorú viete nasmerovať na konkrétny účet. Poskytnutím tejto pomoci nám pomôžete uskutočniť naše spoločné aktivity. Zároveň ďakujem tým členom, ktorí nám poukázali 2% dane v predchádzajúcom období.

Záverom mi dovoľte, poďakovať všetkým vám – aktívnym členom, obvodovým dôverníkom, zdravotníkom, členom revíznej komisie, ale hlavne členom výboru, za vykonanú prácu. Prajem vám všetkým veľa zdravia a úspechov a radosti zo včiel v tomto roku.

V Banskej Bystrici 1. 3. 2026

.....
Ing. Pavel Filo
predseda